

Referat de aprobare
a proiectului de ordin privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a
tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice

I. Cadrul național de reglementare existent și legislația aplicabilă

În conformitate cu prevederile art. 76 alin. (1) din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare *Lege*), prețurile și tarifele reglementate pentru activitățile de transport și distribuție a energiei electrice și pentru energia termică produsă în centrale de cogenerare se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate și publicate de ANRE.

Conform prevederilor art. 9 alin. (1) lit. b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr. 160/2012*, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare *OUG nr. 33/2007*), ANRE are ca atribuții elaborarea și aprobarea metodologiilor de calcul al tarifelor reglementate.

II. Actele în baza cărora se emite actul administrativ

Se propune emiterea Ordinului privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, în baza prevederilor art. 76 alin. (1) și alin. (2) și ale art. 79 din *Lege* și ale art. 5 alin. (1) lit. b) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) din *OUG nr. 33/2007*.

III. Scopul reglementării

Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii de distribuție concesionari conține elemente stimulative pe termen scurt și lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, precum și sprijinirea activității de cercetare aferente serviciului de distribuție a energiei electrice, în conformitate cu prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, cu modificările și completările ulterioare.

Acest tip de metodologie s-a aplicat începând cu prima perioadă de reglementare și a fost îmbunătățită la începutul fiecărei perioade de reglementare. Prin prezentul proiect de ordin propunem modificarea și completarea metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție, începând cu cea de-a V-a perioadă de reglementare, care începe la data de 1 ianuarie 2025.

Prezentul proiect de ordin a fost elaborat având în vedere evoluția cadrului legislativ european și național, provocările din ultimii ani privind evoluția prețurilor pe piața de energie, precum și experiența acumulată la nivelul ANRE și a operatorilor de distribuție concesionari pe parcursul a patru perioade de reglementare.

În conformitate cu art. 79 alin. (5) din *Lege*, principiile care stau la baza stabilirii tarifelor reglementate pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice au în vedere următoarele:

- a) tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de ANRE;
- b) tarifele trebuie să acopere costurile justificate economic care să corespundă costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural;

- c) tarifele trebuie să asigure o rată rezonabilă a rentabilității capitalului investit, stabilită conform reglementărilor emise de ANRE;
- d) tarifele de racordare trebuie să conțină numai costurile efective de realizare a lucrărilor de racordare a clienților la rețeaua electrică;
- e) metodologiile de calcul al tarifelor de transport și de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să conțină elemente stimulative pe termen scurt și pe termen lung în legătură cu dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, pentru sprijinirea activității de cercetare aferente domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în domenii precum serviciile de flexibilitate și interconectare.
- f) tarifele de transport, de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să acopere și cheltuielile cu redevența percepută de autoritatea contractantă;
- g) tarifele reglementate oferă semnalele de localizare și iau în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură ținând cont și de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii;
- h) metodologiile de calcul al tarifelor reglementate trebuie să conțină reguli prin care să se evite subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic.

În cadrul proiectului de ordin ANRE are în vedere respectarea acestor principii enunțate de *Lege*, astfel încât să se asigure în același timp atât acoperirea costurilor justificate ale operatorilor de distribuție și a unei cote rezonabile de profit, cât și protecția utilizatorilor, care se află în situația de a plăti un serviciu public, prestat dintr-o poziție de monopol.

IV. Măsurile propuse prin actul administrativ

În continuare vom prezenta principalele modificări metodologice cuprinse în prezentul proiect de Ordin față de cuprinsul *Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018, cu modificările și completările ulterioare*.

- 1. Se propune introducerea unui tratament distinct pentru costurile cu achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT și pentru restul costurilor. Astfel, începând cu perioada a V-a de reglementare, venitul reglementat pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aferent unui an t se compune din două categorii de venit: venitul reglementat nonCPT și venitul reglementat CPT.**

ANRE propune **eliminarea costului pentru achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT din venitul țintă (art. 27), respectiv din venitul liniarizat și recuperarea acestuia prin componente tarifare distincte**, având în vedere dependența puternică a costurilor operatorului de distribuție față de prețurile energiei din piață și realitățile mediului economic din ultima perioadă, când evoluția prețurilor de pe piața de energie începând cu anul 2021 a impus ajustarea cadrului de reglementare pentru stabilirea regulilor de recunoaștere a costurilor cu CPT suplimentare, în acord cu modificările legislative din domeniu (OUG nr. 27/2022). Această măsură răspunde la solicitarea operatorilor de minimizare a riscului recuperării cu întârziere a costurilor CPT realizate.

Astfel, propunem introducerea prevederilor de la art. 26¹ cu privire la componența venitului reglementat pentru serviciul de distribuție (venit reglementat CPT și venit reglementat nonCPT) și modificarea art. 27 cu privire la elementele venitului țintă al venitului reglementat nonCPT.

1.1. Prevederile cu privire la stabilirea țăntelor CPT se completează cu privire la stabilirea țăntelor CPT pentru nivelul de IT în cazul în care există o cantitate prognozată de CPT aferentă tranzitelor suplimentare și la stabilirea țăntelor pentru nivelul de JT

ANRE urmărește continuarea mecanismului de stimulare a creșterii eficienței energetice a rețelelor electrice ale operatorilor, astfel că trendurile țăntelor anuale ale CPT reglementat vor fi descendente față de nivelul aprobat anterior, luându-se în considerare cel mai mic nivel al CPT aprobat/realizat. Se urmărește cu preponderență reducerea CPT în rețelele de joasă tensiune. La stabilirea țăntelor CPT reglementate (a punctului de referință și a pantei de reducere a pierderilor pentru PR5) vor fi avute în vedere valorile realizate în anii precedenți (PR4) și nivelul eficient al pierderilor estimat prin analize comparative între operatori (benchmark) și impactul investițiilor realizate/prognozate, având ca beneficiu reducerea pierderilor din rețele, tehnice și comerciale.

Potrivit prevederilor art. 44¹ nou introdus, în situația în care cantitatea prognozată de CPT aferent tranzitelor suplimentare de energie electrică din rețelele electrice de 110 kV pentru primul an al perioadei de reglementare p+1, determinată conform prevederilor art. 95¹ alin. (2), este diferită de zero, la stabilirea țăntelor de CPT pentru nivelul de IT pentru perioada p+1 se ia în considerare cantitatea de CPT determinată pentru anul de referință al perioadei, prin diminuarea cantității totale de CPT realizat cu cantitatea de CPT aferent tranzitelor suplimentare.

Prin modificarea art. 44 alin. (5), se prevede că pentru cea de-a V-a perioadă de reglementare, procentul de reducere anuală a țăntelor de CPT reglementat pentru nivelul de joasă tensiune stabilit de ANRE trebuie să asigure o diminuare liniară a acestuia până la sfârșitul perioadei de reglementare cu cel puțin 15% față de punctul de referință.

1.2. Prețul recunoscut pentru achiziția energiei electrice necesară acoperirii CPT nu poate depăși o valoare egală cu media ponderată a prețurilor realizate de operatorii de rețea plus 5%

ANRE a luat în considerare solicitările repetate ale operatorilor de distribuție de revizuire a modalității de determinare a costului energiei electrice pentru acoperirea CPT, respectiv de determinare a prețului pentru energia electrică pentru acoperirea CPT.

Propunem modificarea art. 47 cu privire la stabilirea prețului de referință CPT prognozat pentru o perioadă de reglementare la nivelul mediei a prețurilor realizate de OR și modificarea art. 94 alin. (2) privind stabilirea prețului CPT recunoscut, la valoarea minimă între prețul realizat și un preț de referință majorat cu 5%. ANRE are în vedere adoptarea acestei reguli de stabilire a prețului recunoscut în coroborare cu menținerea metodei actuale de stabilire a țăntelor CPT reglementate, care are în vedere atât necesitatea de continuare a eforturilor depuse de operatori în scopul eficientizării rețelelor electrice și creșterii nivelului de performanță a serviciului la nivelul înregistrat în țările europene, cât și acceptarea în tariful de distribuție, suportat de consumatori, a unui nivel scăzut al consumului propriu tehnologic, în vederea diminuării pierderilor/costurilor suportate de consumatori.

2. Propunem introducerea art. 40² care prevede că Venitul reglementat CPT corespunde acoperirii costului cu achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT și eliminării congestiilor și se împarte în două categorii de venit reglementat, care se recuperează:

1) de la **consumatorii** rețelei de distribuție printr-o componentă tarifară stabilită conform prevederilor art. 109¹ (**TDCpt**), aplicat la energia electrică distribuită și

2) de la **producătorii** racordați la rețeaua de distribuție printr-un tarif stabilit conform art. 109² (**TGD**), aplicat la cantitatea de energie electrică introdusă în rețelele de distribuție de producători, din centrale electrice cu capacitate instalată mai mare de 5 MW.

Prin urmare, propunem introducerea art. 109¹, art. 109² și art. 115¹ cu privire la cele două categorii de venituri și tarifele corespunzătoare.

Pentru consumatorii rețelelor electrice de distribuție, ANRE aprobă tarife specifice de distribuție rezultate prin însumarea componentelor tarifare specifice corespunzătoare venitului reglementat nonCPT și a componentelor tarifare specifice corespunzătoare venitului reglementat CPT.

Corelativ, propunem introducerea art. 47¹ și art. 47² care conțin prevederi referitoare la costurile aferente eliminării congestiilor în rețeaua de distribuție a energiei electrice. Potrivit art. 109² alin. (2), în termen de 12 luni de la aprobarea prezentei metodologii, operatorii de distribuție transmit la ANRE o documentație de fundamentare și/sau un studiu, prin care să se evedențieze și să se cuantifice pierderile suplimentare determinate de excedentul de energie produsă în rețelele electrice de distribuție, în anumite regimuri de funcționare. Până la îndeplinirea condițiilor prevăzute de alin. (2), prin TGD se recuperează numai costuri aferente eliminării congestiilor.

3. Propunem transferarea de la OTS la OD a tarifului TG_Tp aferent tranzitelor suplimentare din rețelele de distribuție pentru cota aferentă producătorilor și modificarea reglementărilor ANRE astfel încât să se prevadă încheierea de contracte pentru utilizarea rețelei de distribuție între OD și producători. Corelativ, propunem introducerea tarifului TG_Tots aferent tranzitelor suplimentare din rețelele de distribuție pentru cota aferentă OTS

Prin urmare, propunem modificarea și completarea art. 95² cu privire la efectuarea corecțiilor și modificarea art. 95³ care stabilește aprobarea și recuperarea de către OD a costurilor privind CPT aferent tranzitelor suplimentare.

De asemenea, propunem introducerea art. 109³ și a art. 109⁴ cu privire la cele două categorii de venituri reglementate și stabilirea tarifelor privind CPT aferent tranzitelor suplimentare.

Având în vedere faptul că în anul 2024 s-a prevăzut ca recuperarea de către OD a costurilor corespunzătoare CPT aferent tranzitelor suplimentare pentru cota producătorilor să fie realizată prin intermediul OTS, propunem introducerea art. 131⁴ potrivit căruia până la data de 30 mai 2025, OTS va transfera operatorilor de distribuție concesionari Rețele Distribuție Dobrogea S.A. și Distribuție Energie Oltenia S.A. diferența între valoarea aferentă componentei tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețele (TG) – subcomponenta CPT aferentă tranzitelor suplimentare TGT, facturată în anul 2024 producătorilor care dețin centrale cu capacitate instalată mai mare de 5MW, racordați la rețelele acestor operatori de distribuție și valoarea costurilor privind CPT aferent tranzitelor suplimentare induse de acești producători aprobate prin Deciziile ANRE nr. 2642/14.11.2023 și nr. 2643/14.11.2023.

4. Rentabilitatea Bazei Activelor Reglementate (RBAR)

Propunem completarea art 69 cu alin. (5) și alin. (6) cu prevederi care stabilesc un **mecanism de corelare a nivelului de remunerare a capitalului investit cu nivelul de performanță** atins de operatorii de distribuție.

Astfel, potrivit alin. (5) în situația în care operatorul de distribuție concesionar nu realizează nivelul de performanță cu privire la dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze eficiența energetică și integrarea energiei produse din surse regenerabile, stabilit pentru fiecare an al perioadei de reglementare p+1 pe baza setului de indicatori aprobat de ANRE, valoarea ratei reglementate a rentabilității aprobate conform prevederilor art. 74 se diminuează cu 0,5 puncte procentuale.

Potrivit alin. (6) evaluarea nivelului de performanță prevăzut la alin. (5) se realizează anual, începând cu anul 3 pentru primii 2 ani ai perioadei de reglementare. În funcție de rezultatele evaluării, ANRE poate lua măsuri suplimentare, inclusiv modificarea unor prevederi metodologice în timpul perioadei de reglementare.

Totodată, propunem completarea art. 53 cu alin. (3) potrivit căruia, pentru determinarea valorii prognozate și realizate a RBAR nu se iau în considerare **clădirile administrative** și imobilizarile corporale și necorporale definite în Procedura de analiză a investițiilor ca fiind dotări, cum ar fi **dotările de tipul auto, tehnică de calcul, echipamente, utilaje, scule etc., puse în funcțiune începând cu perioada a V-a de reglementare.** Corelativ propunem introducerea art. 70¹ potrivit căruia **pentru aceste imobilizări se recunosc exclusiv costuri cu amortizarea.** Prin această măsură considerăm că se realizează creșterea gradului de adecvare cu privire la remunerarea capitalului investit.

Corelativ, propunem completarea art. 64 cu prevederea de la alin. (10). Astfel, **valoarea programului de investiții în rețelele electrice de distribuție** finanțat integral sau parțial din surse proprii pentru perioada de reglementare p+1 trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea costului cu amortizarea reglementată totală prognozată aferentă perioadei de reglementare p+1.

De asemenea, propunem modificarea formulei de calcul RBAR realizată prevăzută la art. 53 alin. (2) astfel încât să se asigure corelarea acesteia cu formula AMrt prevăzută la art. 49.

5. Corecția de inflație

În prezent metodologia prevede efectuarea corecției de inflație la sfârșitul perioadei de reglementare. ANRE propune modificarea art. 87 pentru introducerea următoarelor reguli cu privire la condițiile de efectuare a corecției de inflație, care stabilesc un tratament diferit pentru costurile de personal și celelalte costuri de operare și mentenanță:

ANRE determină și aplică anual o corecție de inflație pentru costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul aferente anului t-1, în cazul în care RI realizată în anul t-1 și în anul t-2 variază cu mai mult de două puncte procentuale față de valoarea RI prognozată.

În situația în care este îndeplinită condiția de efectuare a corecției, RI realizată considerată la calculul corecției de inflație se determină prin însumarea algebrică a valorii RI prognozate cu un procent de 50% din diferența dintre RI realizată și RI prognozată.

Măsura are în vedere împărțirea între consumatori și operatori a efectelor RI asupra costurilor (mecanism de împărțire a riscului legat de evoluția RI).

În privința costurilor de personal, propunem introducerea art. 87¹ potrivit căruia anual, în cazul în care RI realizată este mai mare decât RI prognozată, ANRE determină și aplică o corecție de inflație

pentru costurile cu personalul aferente anului t-1. Valoarea recunoscută a costurilor cu personalul nu poate depăși valoarea realizată a acestora.

Corelativ, propunem introducerea prevederilor art. 84¹ cu privire la stabilirea veniturilor reglementate. Astfel, atât pentru determinarea venitului reglementat nonCPT cât și a venitului reglementat CPT în termenii anului t+1, se propune luarea în considerare a valorii ratei inflației realizate pentru anii anteriori anului t, respectiv prognozate pentru anul t și pentru anul t+1. La calculul corecțiilor aferente anului t-1 se utilizează aceleași valori ale RI utilizate la determinarea venitului reglementat pentru anul respectiv.

De asemenea, propunem introducerea prevederilor art. 61¹, conform cărora la calculul BAR realizat, începând cu cea de-a cincea perioadă de reglementare, inclusiv pentru anii aferenți acesteia, se utilizează valorile RI utilizate la determinarea venitului reglementat pentru anul respectiv.

6. Venitul reglementat nonCPT

Având în vedere împărțirea venitului reglementat în cele două categorii (CPT și nonCPT), conform celor precizate la punctul 1, este necesară modificarea prevederilor art. 85, ale art. 109 și ale art. 116 referitoare la stabilirea și limitarea venitului reglementat. Acestea sunt aplicabile începând cu perioada a cincea de reglementare venitului reglementat nonCPT.

Astfel, creșterea tarifului mediu ponderat (exprimat în termeni reali) corespunzător venitului reglementat nonCPT nu poate depăși de la un an la altul limitele impuse de ANRE, conform prevederilor prezentei metodologii.

7. Costurile de operare și mentenanță controlabile (OPEXC) și factorul de eficiență Xinițial se stabilesc la începutul perioadei de reglementare, utilizând metoda și analiza comparativă indicate de consultant în cadrul Studiului privind bunele practici de reglementare referitoare la tratarea costurilor de operare și mentenanță controlabile, achiziționat de ANRE în anul 2023 (Studiul OPEX)

ANRE va utiliza datele și informațiile comunicate de operatori prin machetele de monitorizare, cu privire la cheltuielile realizate în perioada anterioară. Rezultatele analizei comparative vor fi comunicate operatorilor de distribuție. În anul 2023 ANRE a achiziționat servicii de consultanță pentru realizarea Studiului privind bunele practici de reglementare referitoare la tratarea costurilor de operare și mentenanță controlabile.

Prin urmare, propunem completarea metodologiei cu prevederile art. 34¹, potrivit cărora valoarea de referință a costurilor de operare și mentenanță controlabile luate în calcul la începutul perioadei a V-a de reglementare este stabilită având în vedere metoda și analiza comparativă a costurilor anuale realizate de operatorii de distribuție în cadrul perioadei a IV-a de reglementare, indicate în Studiul OPEX. Analiza comparativă ia în calcul variabilele rezultate ca având un impact semnificativ asupra costurilor controlabile, respectiv: lungimea liniilor electrice, numărul de utilizatori ai rețelei electrice de distribuție, cantitatea de energie distribuită.

Totodată, propunem modificarea art. 37, astfel încât ținta de îmbunătățire a eficienței (factorul X_{inițial}), se stabilește pe baza rezultatelor analizei comparative a costurilor realizate în perioada de reglementare anterioară de fiecare operator de distribuție, a nivelului lucrărilor de investiții realizat în perioada anterioară de reglementare și cel prognozat pentru următoarea perioadă, precum și a recomandărilor din Studiul OPEX.

La calculul câștigului de eficiență se iau în considerare valorile costurilor realizate și acceptate de ANRE ca urmare a analizei în raport cu prevederile prezentei metodologii.

La art. 100 alin. (4) se prevede că în acest calcul, care privește mecanismul de împărțire a câștigurilor între operatorul de distribuție și utilizatori, reducerea costurilor datorată nerealizării lucrărilor de mentenanță, costurile nejustificate precum și cele rezultate din corecția de inflație a costurilor de operare și mentenanță controlabile **nu se consideră câștig de eficiență**.

8. Costurile de personal

Pentru costurile de personal ANRE are în vedere o serie de măsuri care să orienteze operatorii de rețea către asigurarea și menținerea unui nivel optim de angajați cu un nivel ridicat de pregătire profesională și către asigurarea unei dimensionări adecvate a costurilor cu personalul, pentru a gestiona eficient atât provocările de pe piața muncii din domeniul energiei, cât și obiectivul de creștere a productivității muncii.

Astfel, propunem modificarea art. 89 referitor la modalitatea de efectuare a corecțiilor pentru costurile de operare și mentenanță controlabile. Potrivit alin. (2¹), în cazul în care valoarea realizată și acceptată pentru costurile de personal pentru un an t este mai mare decât valoarea prognozată datorită **internalizării unei activități**, valoarea recunoscută poate depăși valoarea prognozată, în limita valorii cheltuielilor corespunzătoare efectuării acestora cu terții, înregistrată de operatorul de distribuție în anul anterior celui în care a avut loc internalizarea, dar nu mai mult decât valoarea corespunzătoare reducerii din anul t a costurilor cu serviciile executate de terți din categoria celor prevăzute la alin. (2) lit. d).

Totodată, prin prevederile antemenționate de la art. 87¹, pentru costurile de personal aferente anului $t-1$ ANRE determină și aplică o **corecție de inflație**, în cazul în care RI realizată este mai mare decât RI prognozată.

De asemenea, propunem modificarea art. 35, care stabilește categoriile de costuri din OPEXC care sunt supuse eficientizării, astfel încât costurile de personal și cele efectuate în scop de cercetare dezvoltare ale operatorului de distribuție să fie **exceptate de la aplicarea factorului X_{inițial} de creștere anuală a eficienței** stabilit de ANRE.

9. Stimulente pentru sprijinirea activității de cercetare aferentă domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în domenii precum serviciile de flexibilitate și interconectare

Propunem introducerea unei categorii noi de costuri în cadrul OPEXC prin completarea art. 30 cu litera n), Costuri de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare, cum ar fi costuri ocazionate de **proiecte pilot pentru achiziția serviciilor de flexibilitate, pentru domeniul de cybersecurity** etc, precum și completarea metodologiei cu art. 32¹.

Astfel, operatorul de distribuție poate solicita aprobarea unei valori prognozate pentru costurile de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare. Valoarea prognozată pentru fiecare an t al perioadei se stabilește pe baza propunerii operatorului de distribuție și nu poate depăși valoarea de 5 milioane RON pentru o perioadă de reglementare.

Sfera de aplicare a proiectelor pilot va cuprinde: managementul congestiilor, integrarea răspunsului la cerere, integrarea comunităților energetice, etc, în funcție de situațiile concrete din fiecare zonă de distribuție. La realizarea unui proiect pilot pot să participe mai mulți operatori de rețea.

Propunem ca proiectele pilot să fie aprobate în baza unei proceduri elaborate de ANRE.

ANRE are în vedere asigurarea unui caracter stimulator în ceea ce privește realizarea și recunoașterea costurilor de cercetare-dezvoltare, acestea fiind exceptate de la aplicarea factorului de eficiență Xinițial.

10. Reducerea cantității de energie electrică distribuită față de cantitatea prognozată la începutul perioadei de reglementare trebuie să conducă la reducerea costurilor OPEXC

Cantitatea de energie electrică distribuită reprezintă un factor/variabilă de influență principală pentru nivelul OPEXC, conform *Studiului* (OPEXC/MWh).

Annual, ANRE analizează evoluția cantității de energie electrică distribuită în raport cu nivelul prognozat în anul de referință al perioadei de reglementare. În situația în care pentru un an t-1 se constată reducerea cantității de energie electrică distribuită față de cantitatea distribuită prognozată la începutul perioadei de reglementare, ANRE calculează și aplică o corecție negativă suplimentară a costurilor de operare și mentenanță controlabile recunoscute pentru anul t-1. Aplicarea acestei corecții va avea ca efect diminuarea corecției aferente variației cantităților de energie electrică distribuită.

11. Se propune completarea art. 23 cu privire la neinclusiunea unor costuri în venitul reglementat și anume:

- a) **Contractele de prestări servicii** – Nu se recunosc cheltuielile aferente contractelor având ca obiect reprezentarea operatorului, ori servicii de consultanță sau asistență în domeniul reglementării.

ANRE propune introducerea unei prevederi noi la art. 23 privind nerecunoașterea acestui tip de cheltuieți considerate nejustificate. Operatorul de distribuție trebuie să dețină personalul calificat necesar pentru asigurarea desfășurării activității în condiții optime, inclusiv specialiști cu atribuții în relația cu reglementatorul.

- b) **Contractele cu societățile afiliate** – Nu se recunosc cheltuieli rezultate dintr-un contract îndeplinit/realizat prin subcontractarea de către titularul contractului a unor servicii/ produse către alte societăți.

Pentru asigurarea unor costuri competitive este necesară asigurarea posibilității comparării reale cu prețurile din piață, prin urmare obiectul unui contract încheiat de operator trebuie să cuprindă un serviciu specific și un volum de lucrări rezonabil.

- c) **cheltuieli cu taxa pe valoarea adăugată.**

12. Stimulente pentru realizarea investițiilor cu finanțare/cofinanțare din fonduri europene

Având în vedere importanța și avantajele atragerii unui volum cât mai însemnat de fonduri nerambursabile pentru realizarea investițiilor în rețelele electrice de distribuție, atât pentru operatorii de distribuție cât și pentru utilizatorii rețelelor, propunem introducerea unei prevederi noi la art. 39⁴ cu privire la recunoașterea unor costuri în categoria OPEX necontrolabil, în vederea stimulării activității de accesare de fonduri europene.

Astfel, operatorii de distribuție care dețin o structură organizatorică proprie, distinctă, cu atribuții privind accesarea de fonduri europene, pot solicita ANRE aprobarea unor valori prognozate pentru aceste costuri, în corelare cu valoarea și numărul cererilor de accesare a fondurilor europene nerambursabile. Valoarea prognozată se stabilește pe baza propunerii operatorului de distribuție, luând în considerare valoarea estimată a costurilor de personal aferente structurii organizatorice respective.

În vederea recunoașterii costurilor privind accesarea de fonduri europene, operatorul de distribuție transmite ANRE un memoriu justificativ detaliat privind rezultatele activității de accesare de fonduri nerambursabile, însoțit de documente justificative, iar valoarea recunoscută a acestor costuri pentru un an t se stabilește în baza unei analize comparative a rezultatelor obținute în anul respectiv din activitatea de accesare a fondurilor nerambursabile între operatorii de rețea.

13. Recunoașterea în categoria OPEXNC a costurilor cu lucrările necesare aducerii în stare corespunzătoare din punct de vedere tehnic, a rețelelor electrice de distribuție preluate conform obligației de la art. 46 alin. (2³) din Lege;

Propunem ca în situația în care rețelele electrice de distribuție necesită efectuarea unor lucrări urgente pentru a fi exploatate în condiții de siguranță de către operatorul de distribuție care le-a preluat conform obligației legale menționate, costurile OPEX corespunzătoare să fie recunoscute ex-post în categoria necontrolabil, pe baza documentelor justificative. Pentru aceasta, propunem completarea art. 39 cu o nouă literă, litera i).

14. Cheltuieli speciale

ANRE are în vedere introducerea unor reguli mai stricte cu privire la componența activelor care fac parte din BAR, prin recunoașterea în cadrul cheltuielilor speciale a acelor categorii de cheltuieli care nu reprezintă efectiv o investiție. Astfel, achiziționarea unei platforme informatice generează recunoașterea investiției în BAR, în timp ce cheltuielile ulterioare privind actualizări / modificări privind respectiva platformă informatică nu vor fi recunoscute ca activ, ci ca o cheltuială specială, în cadrul OPEX necontrolabil.

Propunem completarea metodologiei cu prevederile art. 39¹, potrivit cărora creșterile de valoare a immobilizărilor necorporale existente datorate unor update-uri, actualizări, îmbunătățiri, modificări asupra immobilizărilor necorporale se recunosc în cadrul categoriei prevăzute la art. 39 lit. b) *Costuri reglementate reprezentând cheltuieli speciale*, indiferent de modalitatea de înregistrare în contabilitatea operatorului.

Grupurile de măsurare necesare pentru schimburi periodice se vor asigura din cele demontate din instalații ca urmare a instalării SMI.

Este necesară o regulă de recunoaștere distinctă pentru cazurile excepționale justificate, în care operatorul este obligat să achiziționeze grupuri de măsurare altele decât pentru instalare SMI în zone noi. În acest sens, propunem completarea metodologiei cu prevederile art. 39², potrivit căruia în cazuri excepționale, justificate, în care se realizează costuri cu achiziția grupurilor de măsurare, altele decât SMI pentru schimburile periodice, acestea se recunosc în cadrul categoriei prevăzute la art. 39 lit. b) *Costuri reglementate reprezentând cheltuieli speciale*, indiferent de modalitatea de înregistrare în contabilitatea operatorului.

Pentru a fi recunoscute, cheltuielile prevăzute la art. 39¹ și la art. 39² trebuie să fie realizate numai în cazuri necesare și justificate și cu aprobarea prealabilă a ANRE.

15. Costurile și veniturile aferente activităților reglementate se iau în considerare la stabilirea venitului reglementat nonCPT.

Activitățile reglementate (în principal aferente procesului de racordare la rețelele electrice) se desfășoară pentru îndeplinirea obligațiilor legale ale operatorilor de rețea. Acestea se desfășoară în condiții de monopol, cu utilizarea activelor care sunt incluse în BAR, de regulă cu personal care este

utilizat și la prestarea serviciului de distribuție. Monitorizarea costurilor și veniturilor se va efectua distinct pentru serviciul de distribuție și activitățile reglementate.

Aceasta este o măsură de armonizare cu modul de tratare a operatorului de transport și de sistem și propunem modificarea art. 88 lit. i) și a art. 102 lit. f).

Astfel, se prevede că anual, ANRE efectuează corecția veniturilor nonCPT datorată profitului din alte activități nereglementate desfășurate de operatorul de distribuție precum și o corecție corespunzătoare valorii veniturilor obținute din activitățile reglementate.

16. Eliminarea ajustărilor de venit

Corelativ cu modificările prezentate în antecedentă privind tratamentul costurilor aferente CPT, și pentru corelare cu metoda de reglementare existentă, coș de tarife plafon, propunem abrogarea art. 93 referitor la ajustarea prognozei de cantitate de energie electrică distribuită pentru anul t+1, modificarea art. 94 prin care au fost eliminate prevederile alin. (4) referitoare la corecția preliminară a costului cu CPT pentru anul t și prevederile alin. (5) referitoare la ajustarea venitului reglementat al anului t+1, și modificarea art. 102² astfel încât în venitul reglementat al anului t+1 să se includă valoarea rambursabilă aferentă mijloacelor fixe, rezultate din lucrările de proiectare și execuție a instalațiilor de racordare ale căror cheltuieli de realizare au fost achitate de utilizatori puse în funcțiune în anii anteriori, până la anul t-1.

Față de cele prezentate în antecedentă, considerăm că modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție începând cu 1 iulie 2024 conduce la asigurarea unui cadru de reglementare adaptat exigențelor din domeniul distribuției de energie electrică, urmărind atingerea unui optim între menținerea interesului realizării investițiilor necesare asigurării calității serviciului de distribuție a energiei electrice și asigurarea unui nivel rezonabil al profiturilor operatorilor de distribuție concesionari, conform prevederilor art. 79 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.